

PLAN ANUAL DE LECTURA 2019-20

**IES RAMÓN OTERO PEDRAYO
A CORUÑA**

ÍNDICE

1. CIENCIAS DA NATUREZA - BIOLOXÍA E XEOLOXÍA	3
2. XEOGRAFÍA E HISTORIA.....	5
3. FÍSICA E QUÍMICA.....	8
4. FRANCÉS.....	9
5. INGLÉS.....	10
6. LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	11
7. LINGUA GALEGA E LITERATURA.....	21
8. MATEMÁTICAS.....	24
9. MÚSICA	29
10. EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL.....	30
11. TECNOLOXÍA.....	31
12. RELIXIÓN CATÓLICA.....	33
13. EDUCACIÓN FÍSICA	34

1. CIENCIAS DA NATUREZA - BIOLOXÍA E XEOLOXÍA

Obxectivos:

- Fomentar o uso da lectura na metodoloxía da práctica docente
- Aumentar a competencia lectora
- Situar a lectura dentro do proxecto curricular
- Conexionar a bioloxía con episodios da vida cotiá
- Promover o emprego das TIC a través de actividades de lectura
- Apoiar a adquisición das competencias básicas
- Empregar a lectura como fonte de enriquecemento persoal
- Aumentar a capacidade de investigar e aprender de forma propia
- Acadar unha velocidade e comprensión axeitadas ao curso
- Empregar a lectura como medio para ampliar o vocabulario
- Apreciar o valor de textos literarios
- Incrementar o vocabulario xeral e específico (Bioloxía)

Avaliación:

Todos os traballos presentados dentro do marco do plan lector, están contemplados nos criterios de cualificación das distintas unidades da programación didáctica e serán avaliados os seguintes aspectos:

1. Lectura dirixida en voz alta
2. Complimentación de ficha de lectura
3. Participación en debates
4. Realización de exposicións: traballos de investigación sobre temas específicos tratados en cada capítulo.

1º ESO - BIOLOXÍA

Se levará a cabo a lectura dun libro ao longo do curso. A lectura será dirixida na clase durante quince minutos semanais. Se avaliará a través de fichas e debates na clase ao longo das tres avaliacións.

Libro proposto:

- La clave secreta del Universo. Autor: Lucy-Stephen Hawking

3º ESO - BIOLOXÍA

Se levará a cabo a lectura dun libro ao longo do curso. A lectura se desenvolverá na casa e se comentarán en clase os distintos capítulos. Se avaliará a través dunha proba escrita e dun pequeno traballo de investigación.

Libro proposto:

- Balmis y los niños de la vacuna. Autor: Luis Blanco Laserna.

4º ESO - BIOLOXÍA

Se levará a cabo a lectura dun libro ao longo do curso. A lectura se desenvolverá na casa e se comentarán en clase os distintos capítulos. Se avaliará a través dunha proba escrita e dun pequeno traballo de investigación.

Libro proposto:

- Homo climáticus. Autor: José Enrique Campillo.

4º ESO – CULTURA CIENTÍFICA

Se levará a cabo a lectura dun libro ao longo do curso. A lectura se desenvolverá na casa e se comentarán en clase os distintos capítulos. Se avaliará a través dunha proba escrita e dun pequeno traballo de investigación.

Libro proposto:

- A Torre. Autor: Antonio Sandoval

4º ESO - ECONOMÍA

Lectura de artigos de prensa relacionados coa realidade económica, social e política do país, sacados de periódicos: La Voz de Galicia, El Economista, El País, El Mundo, El Correo Gallego, ...

Lectura de capítulos do seguinte libro:

5. El economista camuflado. Autor: Tim Harford.

Se avaliará a través dunha proba escrita e dun pequeno traballo de investigación.

2. XEOGRAFÍA E HISTORIA

ACHEGA DO DEPARTAMENTO AO PLAN LECTOR

Para obter éxito na materia de ciencias sociais o alumnado de ESO ten que adquirir hábito de lectura e realizar lectura comprensiva de textos de todo tipo e natureza, nomeadamente de fontes primarias para a investigación histórica, artística e xeográfica.

Para mellorar as destrezas de lectura comprensiva e expresión escrita e oral do noso alumnado levaremos a cabo as seguintes accións, integradas dentro do Plan Lector:

- En cada sesión de clase dedicarase o máximo tempo posíbel á lectura, xa for silenciosa, xa en voz alta, centrándonos no vocabulario específico do tema que se estea a traballar.
- Encarécese ao profesorado do departamento que encargue a lectura e recensión obrigatoria de, como mínimo, un libro. Poderá reservarse un tempo en cada sesión para as devanditas lecturas, ou ben encargarse para a casa. O profesorado avaliará o grao de comprensión e asimilación dos conceptos principais do libro a través dunha proba escrita.
- Se ben entendemos que na materia de Xeografía e Historia a densidade do currículo pode facer imposible que se logre o desexo enunciado no apartado anterior, as materias de Valores Éticos, Cultura Clásica e IAEE son propicias a estas tarefas. Estableceremos tempos concretos para a práctica da lectura de libros de tema filosófico, cultural e de ficción.
- Nas materia de Xeografía e Historia, sempre que se traballen contidos de historia, prestarase especial interese ás lecturas de libros de ficción histórica ou de novelas nas que o contexto histórico teña un protagonismo especial. Así mesmo, pedirase ao alumnado que desenvolva os seus propios argumentos de ficción histórica, que serán avaliados e considerados na nota da materia.
- A lectura de libros relacionados coa materia será especialmente considerada en calquera actuación específica que se deseñe para alumnado de altas capacidades.
- O departamento de Xeografía e Historia velará porque a Biblioteca conte con exemplares suficientes dos libros recomendados, así como con exemplares soltos doutros libros relevantes para a materia.

Neste cadro poden verse os libros que se ofertan ao alumnado das distintas materias para a súa lectura:

Nivel	Libros de lectura
Xeografía e Hª 1º ESO	<ul style="list-style-type: none"> • CARREIRO, Pepe: <i>A Nosa Historia</i>. • CARREIRO, Pepe: <i>Os Barbanzóns</i>. • GUERRA, Mar: <i>Norteáns</i>.
Xeografía e Hª 2º ESO	<ul style="list-style-type: none"> • CARREIRO, Pepe: <i>A Nosa Historia</i>. • FALCONES, Ildefonso: <i>La catedral del mar</i>. • FOLLET, Ken: <i>Los pilares de la Tierra</i>. • PAZ, Xabier: <i>A galera de Xelmírez</i>.
Xeografía e Hª 3º ESO	<ul style="list-style-type: none"> • ACHEBE, Chinua: <i>A frecha de Deus</i>. • ACHEBE, Chinua: <i>Todo se esfarela</i>. • ACHEBE, Chinua: <i>Xa no hai acougo</i>. • ANEIROS, Rosa: <i>Ás de bolboreta</i>. • CALVEIRO, Marcos: <i>Festina lente</i>. • CALVEIRO, Marcos: <i>Settecento</i>. • CAPARRÓS, Martín: <i>El hambre</i>. • DELISLE, Guy: <i>Pyongyang</i>. • HARVEY, David: <i>Breve historia del neoliberalismo</i>. • KELLY, Jacqueline: <i>A evolución de Calpurnia Tate</i>. • SACO, Joe: <i>Palestina</i>.
Xeografía e Hª 4º ESO	<ul style="list-style-type: none"> • ACHEBE, Chinua: <i>A frecha de Deus</i>. • ACHEBE, Chinua: <i>Todo se esfarela</i>. • ACHEBE, Chinua: <i>Xa no hai acougo</i>. • DUEÑAS, María: <i>El tiempo entre costuras</i>. • FEIJOO, Pedro: <i>A memoria da choiva</i>. • FERNÁNDEZ PAZ, Agustín: <i>Noite de voraces sombras</i>. • HARVEY, David: <i>Breve historia del neoliberalismo</i>. • GALEANO, Eduardo: <i>Espejos: una historia casi universal</i>. • GIMÉNEZ, Carlos: <i>Paracuellos</i>. • MENDOZA, • RIVAS, Manuel: <i>Os libros arden mal</i>. • SACO, Joe: <i>Palestina</i>. • SATRAPI, Marjanne: <i>Persépole</i>. • SÉNDER, Ramón: <i>Réquiem por un campesino español</i>. • SOLAR, María: <i>Os nenos da variola</i>. • SPIEGELMAN: <i>Maus</i>. • ZOLA, Émile: <i>Germinal</i>.
Cultura Clásica 3º-4º ESO	<ul style="list-style-type: none"> • BEARD, Mary: <i>SPQR</i>. • UDERZO, Jacques e GOSCINNY: <i>Ásterix</i>.

IAEE	<ul style="list-style-type: none"> • HARFORD, Tim: <i>El economista camuflado</i>. • HARVEY, David: <i>Breve historia del neoliberalismo</i>. • JONES, Owen: <i>Chavs. La demonización de la clase obrera</i>. • STANDING, Guy: <i>Precariado</i>. • WERNER, Klaus: <i>El libro negro de las marcas</i>.
Valores Éticos	<ul style="list-style-type: none"> • ALAPONT, Pasqual: <i>O inferno de Marta</i>. • ANEIROS, Rosa: <i>Ás de bolboreta</i>. • BOYNE, John: <i>O neno do pixama a raias</i>. • COSTAS, Leticia: <i>Unha estrela no vento</i>. • FERNÁNDEZ PAZ, Agustín: <i>Noite de voraces sombras</i>. • FERNÁNDEZ PAZ, Agustín: <i>Trece anos de Branca</i>. • HADDON, Marc: <i>O curioso incidente do can a medianoite</i>. • MACEIRAS, Andrea: <i>Nubes de evolución</i>. • MACEIRAS, Andrea: <i>Violeta Tamurana</i>. • MEXUTO, Eva: <i>22 segundos</i>. • MOURE, Gonzalo: <i>El síndrome de Mozart</i>. • MOURE, Gonzalo: <i>Palabras de Caramelo</i>. • REIMÓNDEZ, María: <i>Corredora</i>. • REIMÓNDEZ, María: <i>Usha</i>.

3. FÍSICA E QUÍMICA

Un dos grandes problemas atopados no alumnado de Física e Química e, por extensión, en todas as materias científicas, é a de que lles custa moito entender os textos científicos. Desde este departamento pretendemos que se cumpran os seguintes obxectivos para o noso alumnado:

- ❖ Ler de maneira comprensiva textos científicos de Física e Química acordes co nivel de ensino onde se atopa.
- ❖ Mellorar a capacidade de lectura e escritura dos alumnos e alumnas, así como a súa capacidade de comprensión dos textos.
- ❖ Elaborar resumos de textos científicos sinxelos extraendo a idea principal dos mesmos.
- ❖ Adquirir unha linguaxe científica o máis clara posible, sendo capaz de incorporala á súa linguaxe habitual
- ❖ Promover entre o alumnado a lectura sen prexuízos, sen medo ao ridículo, participando e preguntando o que non se entenda.
- ❖ Fomentar o gusto pola lectura
- ❖ Para cumprir con estes obxectivos propoñemos unha serie de actividades que desenvolveremos durante todo o curso académico. Estas actividades son as seguintes:

--- No inicio do curso dedicaremos unha sesión lectiva á lectura, en voz alta, dun texto científico sobre Física e Química. O texto empregado pódese coller tanto dun libro de divulgación científica como de xornais, revistas, etc.

--- Ao longo do curso, e despois de cada tema, dedicárase un tempo á lectura dun texto que teña relación co tema tratado. Da lectura dos textos anteriormente citados deben desenvolverse os traballos seguintes:

- Elaborar un resumo do texto onde quede claro o tema que se trata, así como a idea principal do texto.
- Facer un glosario de termos científicos encontrados no texto e que requiran dunha mellor comprensión. Valorarase a utilización do dicionario, así como recorrer a outras fontes de información para entender ditos termos.

LECTURAS:

2º ESO: “Curie la atómica”. “Newton el de la gravedad” Colección sabelotodos

3º ESO: “A ciencia no punto de mira”.de Jorge Mira, Edit. Auga

4º ESO: “A que altura está o ceo?”.de Jorge Mira. Edit. Alvarellos

4. FRANCÉS

Contribución ao Proxecto Lector de centro

Na formación intelectual e humana de todo ser humano, a lectura desempeña un papel moi importante. Lendo, os alumnos amplían o seu coñecemento da lingua. Como materia lingüística que é o francés, procederemos ao longo do curso á lectura de diversos textos relacionados coa cultura francófona. A finalidade será non só que o alumnado lea e realice unha lectura comprensiva dos textos, senón que aumente a súa curiosidade e o seu interese por ampliar coñecementos sobre Francia e a Francofonía.

Desde o noso departamento propoñémonos os seguintes obxectivos:

- Fomentar entre o alumnado o gusto pola lectura como fonte de información, lecer e enriquecemento persoal.
- Desenvolver no alumnado o hábito lector.
- Mellorar a súa comprensión escrita.
- Estimular a escritura como medio de expresión persoal.

Para tentar acadalos establecemos as seguintes actividades:

En 1º de ESO os alumnos comezan a estudar francés de cero e non teñen suficiente nivel para ler un libro integramente en francés desde o comezo de curso. Por iso, ao principio adoitamos empregar os textos que aparecen no manual escollido, que xa están adecuados ao seu nivel de comprensión da lingua e poden ser empregados como punto de partida. Trimestralmente empregaremos textos de elaboración propia aportados pola profesora para ler e comentar na clase e logo proporcionaremoslles outros similares para poder avaliar o seu nivel de comprensión.

Ademais, tentamos fomentar a lectura e o interese pola cultura francesa animándoos a que lean banda deseñada de orixe francófona (Tintin, Astérix, Titeuf, Lucky Luke, etc.) en galego ou español, dispoñibles na biblioteca do centro ou na biblioteca municipal.

En 2º, 3º e 4º de ESO e está prevista a lectura dun libro adaptado en cada un dos cursos. Traballaremos a comprensión escrita a partir de preguntas sobre o texto que os alumnos deberán contestar con precisión e claridade. Estes libros dispoñen de fichas pedagóxicas de explotación da lectura con exercicios variados de comprensión e expresión escritas.

CURSO	TÍTULO	EDITORIAL	ISBN
2º ESO	<i>C'est chouette, la vie!</i>	Collection Évasion. Ed. Santillana Français. Niveau 1.	9788496597044
3º ESO	<i>Le fil rouge</i>	Collection Évasion. Ed. Santillana Français. Niveau 1+.	9788496597983
4º ESO	<i>Le petit prince</i>	Collection Le Chat Noir. Ed. Vicens Vives. Niveau A2	9788853016393

5. INGLÉS

O departamento de inglés contribuirá ao fomento das actividades lectoras entre o alumnado do centro por medio dos seguintes procedementos.

A. LIBROS DE LECTURA OBRIGATORIA en todos os niveis da ESO:

Haberá un libro de lectura obrigatoria para cada nivel que o departamento fixará cada mes de xuño, e se incluírá no material didáctico que utilizarán os alumnos ao longo do curso escolar. Este libro de lectura será obxecto de diversas actividades e probas que o alumno deberá facer durante a súa lectura ou ao seu remate. Por medio da lectura deste libro e as actividades relacionadas coa mesma desenrolaremos habilidades nos alumnos como: utilizar os dicionarios de forma axeitada, facer resumos sobre o que van lendo, acrecentar o seu vocabulario, ler textos e distinguir o fundamental do secundario, expresar opinións sobre o mesmo, etc.

No presente curso 2019 – 2020 os libros de lectura obrigatoria serán os seguintes:

1º ESO: "Gulliver's Travels", Editorial Burlington Books

2º ESO: "Tom Sawyer", Editorial Burlington Books

3º ESO: "Voodoo Island", Editorial Oxford University Press

4º ESO: "Justice", Editorial Oxford University Press

B. LIBROS DE LECTURA OPCIONAL:

Este departamento tratará de que os alumnos identifiquen a lectura como unha forma de ocio e fonte de pracer. Para isto, os profesores da materia informarán os alumnos da existencia de varios libros de lectura e revistas en lingua inglesa, sobre diferentes temas e niveis, que teñen a súa disposición no departamento de inglés e na biblioteca do centro. A lectura destes libros será voluntaria e non implicará a realización de ningunha tarefa posterior. Non obstante, se os alumnos amosan que leron algún libro de forma voluntaria (mediante un traballo, presentación, ficha de lectura etc.) poderemos telo en conta como unha nota máis no apartado de actitude - notas de traballos.

C. LECTURA DE TEXTOS:

A aprendizaxe dunha lingua implica necesariamente a LECTURA e COMPRESIÓN cotiá dentro e fora da aula de diversos tipos de textos: narrativos, descritivos, argumentativos, diálogos etc., e con diferentes rexistros: formais ou informais. Así mesmo, as fontes de lectura serán variadas: textos adaptados no libro do estudante, busca de información na web, periódicos, revistas, etc. e en soportes de papel ou dixitais.

6. LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

OBXECTIVOS.-

- Desenvolver o **PLAN ANUAL DE LECTURA DE CENTRO**

- Conseguir que o noso alumnado comprenda todo tipo de mensaxes e sexa capaz de elaborar os seus propios textos con coherencia e adecuación.

- Formación de lectores competentes de textos de diversa índole: narrativos, descritivos, expositivos, argumentativos, dialogados, instrutivos, xornalísticos, publicitarios..., sendo capaces de interpretar claramente o seu contido

- Facilitar ao alumnado a lectura crítica de imaxes e contidos de páxinas web.

- Fomentar a práctica habitual e diaria da lectura e a escritura en todo tipo de soportes, o que conleva unha mellora na comprensión e na expresión tanto oral como escrita do alumnado.

- Facer que o noso alumnado sexa capaz de ler con espírito crítico calquera tipo de texto ou mensaxe en calquera soporte

- Desenvolver unha rutina lectora de centro que permita a creación e consolidación de hábitos de lectura.

- Enmarcar a lectura dentro do proxecto curricular, cunha secuenciación de actuacións ao longo do curso.

- Favorecer a autoaprendizaxe.

- Conseguir unha competencia lectora que facilite a relación autónoma do noso alumnado coa sociedade que o rodea e que lle permita desenvolver as demais competencias básicas.

ACTIVIDADES PROFESORADO-ALUMNADO.-

- Club de Lectura “Bibliotero”, que comezamos o curso 2007-2008 e que ten moi boa acollida entre o alumnado. Neste curso temos un grupo de 42 alumnas e alumnos que estamos coordinando tres profesoras de linguas. Deles, unha gran maioría, 36, cursan 1º e 2º de ESO, niveis nos que disfrutan coa lectura compartida. A partires de 3º e 4º considéranse saturados polas lecturas “impostas” desde os departamentose e aqueles alumnos e alumnas, aos que máis lles gusta ler, queixanse de non ter tempo para ler o que voluntariamente desexarían.

- Tamén recolleemos as propostas, actividades e comentarios sobre as lecturas no noso blog: www.bibliotero.blogspot.com

- Visitas co alumnado á biblioteca no comezo do curso, no mes outubro, de todos os grupos. Nestas sesións, infórmaselles das lecturas optativas e recomendámoslles libros de lectura en función dos gustos persoais de cada un. Así mesmo comentamos a situación dos libros de lingua e literatura española axudándonos do tríptico que elabora o equipo de biblioteca e que contén a información máis relevante sobre as normas e funcionamento da biblioteca.

- Lectura libre e tamén planificada, en sesións semanais. Neste curso “animamos” a todo o alumnado a poñer en práctica tamén nas súas casas os “Tempos de ler e de lecer”.

- Visita á Biblioteca Miguel González-Garcés :2º de ESO

- Visita á Biblioteca de Estudos Locais : 1º de ESO.

- Visita á Casa-Museo da escritora Emilia Pardo Bazán como complemento da lectura da súa obra en 4º de ESO.
- Encuentros cos escritoras/es que faciliten ao alumnado o contacto cos autores dalgunhas das obras que lerán neste curso.

ACTIVIDADES DO PROFESORADO.-

- Itinerarios lectores.- Elaboración de listaxes de lecturas, axeitadas a cada nivel e cada curso en concreto. No listado aparecen os títulos das lecturas que consideramos máis axeitadas para o alumnado.; fixemos un listado para cada nivel, que iremos completando coas novidades que aparezan durante o curso.
- Guías de lectura sobre autores, materias ou temas concretos para traballar na aula. Neste curso, concretamente, sobre literatura e cine e sobre algún autor en concreto, que estudamos nas aulas. Consideramos as guías un material moi útil, que pensamos seguir elaborando para temas concretos que se traballen na aula.
- “Tempos de ler e lecer”, que cada profesor artella de maneira diferente. Na nosa materia adicámoslle un tempo de lectura na aula en dúas sesións semanais e ademais, unha destas sesións, preferiblemente aquela das últimas horas, ou da tarde imos á Biblioteca onde cada alumna/o escolle libremente o libro que quere ler e que pode ser de calquera materia.

ACTIVIDADES DO ALUMNADO.-

Que facer antes de ler.-

- Traer un libro propio de casa ou pedilo prestado na biblioteca do instituto antes do tempo de ler.
- Seleccionar libros ou textos para lectura comprensiva ou en silencio, e se fose o caso, para a lectura expresiva ou en voz alta.

Que facer despois de ler.-

- Elaborar fichas de lectura sobre os libros que se vaian utilizando algún esquema previo proposto polas profesoras da materia.
- Fichas de lectura, comentarios, debates na aula ou na biblioteca .
- Análise de textos instrutivos (prospectos, receitas, instrucións de uso...) unha vez lidos
- Dramatización ou representacións de fragmentos dun libro
- Visitas a algún lugar proposto nunha guía turística
- Saídas complementarias relacionadas coas lecturas ou actividades propostas na aula.
- Encuentros con autores e autoras dos libros propostos.
- Confeccionar o monólogo dun personaxe real ou de ficción entre varios propostos na aula, asumindo a súa identidade (por exemplo: Don Quixote, Napoleón, Galileo, Newton, Darwin, Marie Curie, Rosalía, Celestina, Romeo, Julieta, Einstein, E. Pardo Bazán, etc....)

RECURSOS E METODOLOXÍA.-

Partimos dunha análise do punto de partida do alumnado en canto á experiencias lectoras.

- Listaxes de lectura por materias:
- Itinerarios lectores

- Guías de lectura por materias
- Selección de documentos e textos a utilizar conxuntamente despois de presentar un amplo listaxe de propostas por temas e idades.
- Libros de lectura
- Biblioteca.
- Textos de diferentes tipos- Lectura de todo tipo de textos, en todo tipo de soportes e con todas as finalidades.-
  - Libros de ficción (literatura)
  - Libros informativos de calquera materia
  - Prensa: xornais, revistas
  - Cómic, pintura, imaxes en xeral...
  - Mapas, planos, guías de viaxe, , guías telefónicas,
  - Cartas, diarios, memorias
  - Anuncios (avisos, esquelas), folletos
  - Manuais, receitas médicas, prospectos de medicamentos.
  - Calendarios, programas, billetes, entradas, ...

AVALIACIÓN.-

- Enquisa que se lle pasará ao alumnado ao inicio e ao final do curso, sobre os seus hábitos de lectura e sobre os seus gustos e afeccións.
- Avaliación das lecturas polo propio alumnado e polo profesorado.
- Valoración do aproveitamento da actividade por cada profesora.
- Implemento na cualificación das fichas de lectura sobre os libros que o alumnado vaia lendo, incidindo naqueles que len de xeito libre e voluntario, a maiores dos propostos como lectura de aula.

LECTURAS curso 2018-2019

En 1º de ESO das catro sesión de aula, una delas será adicada íntegramente á lectura. Nos demais cursos, todos os días adicaremos dez minutos de cada sesión da clase á lectura, ben comprensiva ou ben expresiva, comentando brevemente o lido e facendo na terceira sesión una posta en común sobre o seu contido.

1º ESO.- Elixir entre varias lecturas propostas:

1º Trimestre.- Lectura en clase **Palabras de caramelo** de Gonzalo Moure

Los doce trabajos de Hércules de James Riordan

La expedición de los libros de Vicente Muñoz Puelles

Matilda de Roald Dahl

Manolito Gafotas de Elvira Lindo

2º Trimestre.-

El curso en que me enamoré de ti de Blanca Álvarez

Cuando Hitler robó el conejo rosa de Judith Kerr

El fantasma de Canterville de Óscar Wilde
El club de los raros de Jordi Sierra i Fabra

3º Trimestre.-

Robinson Crusoe de Danien Defoe
Un monstruo viene a verme de Patrick Ness
Oliver Twist de Óscar Wilde
Robinson Crusoe de Daniel Defoe
Los viajes de Gulliver de Jonathan Swift

2º ESO.- Elixir entre varias lecturas propuestas:

1º Trimestre.-

Rebeldes de Susan E. Hinton
Sra Doubtfire de Anne Fine

2º Trimestre.-

Kafka y la muñeca viajera de Jordi Sierra i Fabra
El niño del pijama de rayas de Joonh Boyne

3º Trimestre.-

Caperucita en Manhattan de Carmen Martín Gaité
Las aventuras de Tom Sawyer de Mark Twain

3º ESO.- Elixir entre varias lecturas propuestas:

1º Trimestre.-

Tardes con Margueritte de Marie- Sabine Roger
Finis Mundi de Laura Gallego
El misterio del eunuco de C. Velasco

2º Trimestre.-

Días de Reyes Magos de Emilio Pascual
Romeo y Julieta de W. Shakespeare

3º Trimestre.-

El diario de Ana Frank
El Capitán Alatriste de Arturo Pérez Reverte
La ratonera de Agatha Christie

4º ESO.- Elixir entre varias lecturas propuestas:

1º Trimestre.-

Tardes con Margueritte de Marie-Sabine Roger
El guardián entre el centeno de J F. Salinger
Lágrimas de lluvia de Rosa Montero

2º Trimestre.-

El clan del oso cavernario de J. Auel
El último set de Jordi Sierra i Fabra
El perfume de Patrick Suskind

3º Trimestre.-

Historia de una escalera de Antonio Buero Vallejo
El asesinato de Sócrates de M. Chicot
Sin noticias de Gurb de Eduardo Mendoza

LIBROS DE LECTURA COMPLEMENTARIA DA CLASE DE LITERATURA: 3º ESO.1ª Avaliación

- **El Conde Lucanor (selección):** Don Juan Manuel
- **Libro de Buen Amor (fragmentos):** Arcipreste de Hita

2ª Avaliación

- **La Celestina (fragmentos):** Fernando de Rojas
- **El Lazarillo de Tormes:** Anónimo

3ª Avaliación

- **Don Quijote de La Mancha (varios capítulos):** Miguel de Cervantes.

Escolleremos unha adaptación da obra e aqueles alumnos e alumnas que lean a primeira parte enteira participarán nunha ginkana sobre o libro, que terá como recompensa algún premio relacionado con dita lectura

- **Fuenteovejuna /La dama boba (fragmentos):** Félix Lope de Vega
- **La vida es sueño (fragmentos):** Pedro Calderón de la Barca

Cada trimestre, o alumnado ten que ler un libro voluntario a elixir dunha listaxe suxerida polo Departamento. Neste curso, propoñemos un tempo semanal adicado a ler na aula ou na Biblioteca no que o alumnado pode ler o libro que queira, entre una listaxe proposta polo profesorado.

Lecturas propostas como complemento da clase de literatura: 4º ESO.-1ª Avaliación.

- **Don Juan Tenorio** de José Zorrilla
- **Rimas y Leyendas (selección):** Bécquer
- **Artículos (selección):** Larra

2ª Avaliación.

- **Cuentos españoles del siglo XIX** (Edit. Anaya; Col. Nueva biblioteca didáctica nº4)
- **Cuentos** de Emilia Pardo Bazán
- **Marianela** de Benito Pérez Galdés

3ª Avaliación .

Elixir unha destas novelas:

- **Crónica del rey pasmado** de Gonzalo Torrente Ballester
- **Sin noticias de Gurb** de Eduardo Mendoza
- **El Camino** de Miguel Delibes

Elixir unha destas tres:

- **Crónica de una muerte anunciada** de Gabriel García Márquez
- **El cartero de Neruda** de Antonio Skármeta
- **Como agua para chocolate** de Laura Esquivel

Cada trimestre, o alumnado ten que ler un libro voluntario a elixir dunha listaxe que lle proporcionamos desde a Biblioteca escolar. Neste curso, propoñemos un tempo semanal adicado a ler na aula ou na Biblioteca no que o alumnado pode ler o libro que queira, pero sempre aconsellado pola profesora.

Ao principio do curso entregámoslle ao alumnado un listado de lecturas clasificadas por xéneros para que lles sirva de guía de lectura para o tempo de ler e o tempo de lecer.

LIBROS DE LECTURA VOLUNTARIA 1º e 2º de E.S.O.

LIBROS DE AVENTURAS.-

Almena, Fernando: Los pieles rojas no quieren hacer el indio, El misterio indescifrable.

Alonso, Fernando: El árbol de los sueños; El bosque de piedra.

Alpuente, Moncho: Operación centollo.

Anderson, Rachel: Unos chicos especiales.

Atxaga, Bernardo: Memorias de una vaca; Bambulo.

Bertrán, Xabier: El vecino prohibido.

Carazo, Jesús: El verano francés.

Collodi, Carlo: Las aventuras de Pinocho.

Conan Doyle, Arthur: Las aventuras de Sherlock Holmes.

Cruz, Juan: Serena

Dahl, Roald: Matilda, Las brujas, Charlie y la fábrica de chocolate, Charlie y el gran ascensor de cristal, Danny, el campeón del mundo, James y el melocotón gigante.

Del Amo, Montserrat: El abrazo del Nilo; El bambú resiste la riada.

Dickens, Charles: David Copperfield; Oliver Twist.

Durrell, Gerald: Los secuestradores de burros.

Farias, Juan: A la sombra del maestro, Los apuros de un dibujante de historietas, La infancia de Martín Piñeiro, Ronda de suspiros.

Fine, Anne: Ojos saltones; Señora Doubtfire.

Fleischman, Sid: La montaña farsante; El fantasma del sol de mediodía

Fuertes, Gloria: La poesía no es un cuento.

George, Jean C.: Julie y los lobos.

Gisbert, Joan Manuel: El secreto del hombre muerto, El enigma de la muchacha dormida, El misterio de la isla de Töckland, La voz de madrugada, La maldición del arquero, El arquitecto y el emperador de Arabia, Los caminos del miedo.

Gómez Cerdá, Alfredo: El laberinto de piedra, A través del cristal empañado.

Górriz, Joseph: Bajo el volcán lila.

Gripe, María: Elvis Carlson; Elvis, Elvis.

Hamilton, Virginia: Primos.

Härtling, Peter: Lena en el tejado; El viejo John.

López Narváez, Concha: La tejedora de la muerte, El silencio del asesino.

Martín, Andreu: Ideas de bombero.

Martín Gaité, Carmen : Caperucita en Manhattan.

Martínez Menchén, Antonio: La huida.

Mayoral, Juana Aurora: La cueva de la luna, El enigma de Curi-Cacha, Tres monedas de un penique.

Molina, Mª Isabel: De Victoria para Alejandro, El señor del Cero.

Nöstlinger, Christine: Konrad o el niño que salió de una lata de conserva,; Mi amigo Luki-Live, Olfato de detective, Un marido para mamá.

Montero, Rosa: Las barbaridades de Bárbara, El nido de los sueños.

Moure, Gonzalo: Los caballos de mi tío, Los gigantes de la luna.

Muñoz Puelles, Vicente: La expedición de los libros.

Osorio, Marta: Jinetes en caballos de palo.

Paterson, Katherine: La gran Gilly Hopkins.

Pratchett, Terry: Sólo tu puedes salvar a la humanidad.

Perera, Hilda: Mai.

Quinto, Manuel: Sombras blancas.

Rodari, Gianni: Cuentos al teléfono, Cuentos para jugar.

Rowling, J.K.: Harry Potter...

Sanz, Ignacio: Mi abuelo el pirata.

Sánchez Ferlosio, Rafael: Aventuras y andanzas de Alfanhuí.

Sempé/Gosciny: El pequeño Nicolás, Los recreos del pequeño Nicolás, Las vacaciones del pequeño Nicolás,; Los amiguetes del pequeño Nicolás, Joaquín tiene problemas.

Sierra i Fabra, Jordi: El niño que vivía en las estrellas; Lambertooo...; La nave fantástica, Relatos galáctico,; Zack Galaxy, El hombre que perdió su imagen,; El guardián de la luna, Jugando en las sombras de la luz, Las alas del sol, Querido hijo, estás despedido.

Sommer Bodenburg, Angela: El pequeño vampiro, El pequeño vampiro se cambia de casa; El pequeño vampiro y los visitantes, El pequeño vampiro y el gran amor, El pequeño vampiro en peligro, El pequeño vampiro en el país del Conde Drácula.

Stevenson, Robert Louis: La isla del tesoro.

Twain, Mark: Las aventuras de Tom Sawyer, Las aventuras de Huckleberry Finn.

Vieira, Alice: Chocolate con lluvia, Cuaderno de agosto

Wyoming; Gran: Las aventuras de "El Mapache"

TERROR Y MISTERIO.-

Calderón, Emilio: Los okupas

Gisbert, Joan Manuel: La aventura inmortal de Mark Urkhaus, Los armarios negros, La mansión de los abismos, El museo de los sueños, El viajero errante, los espejos venecianos, El último enigma, El arquitecto y el emperador de Arabia., Los caminos del miedo.

James, Henry: Otra vuelta de tuerca

Lerroux, Gastón: El misterio del cuarto amarillo, El perfume de la dama de negro

Lovecraft, Klain, Robin: En las montañas de la locura, Viajes al otro mundo, El caso de Charles Dexter Ward.

Poe, Edgar Allan: El escarabajo de Oro, El gato negro y otros cuentos de terror.

Shelley, Mary: Frankenstein.

Stevenson, Robert Louis: El extraño caso del doctor Jeckyll y Mr. Hyde

Stocker, Bram: Drácula

Varios autores: Los mejores relatos de terror

Wilde, Oscar: El fantasma de Canterville

LIBROS DE LECTURA VOLUNTARIA , 3º e 4º de E.S.O.

PROBLEMÁTICA XUVENIL E SOCIAL.-

Alapont, Pasqual: El infierno de Marta, Barrotes dorados, Devoraré bollycaos por ti.

Alfaya, Javier: Una luz en la marisma

Alonso, Eduardo: Un año irrepetible

Alonso, Manuel L.: No mires la luna a través del cristal, Las pelirrojas traen mala suerte, Rebelde, El Impostor.

Álvarez, Blanca: "El curso en que me enamoré de ti", "Búscame en África",

Casariego, Martín: Y decirte alguna estupidez, por ejemplo te quiero, El chico que imitaba a Roberto Carlos, Que poca prisa se da el amor

Cortés, Jesús: Rosas negras en Kosovo

Franco, Joseph: Manuscrito de Fray Orza

Gómez, Ricardo: El cazador de estrellas"

González, Lola: Brumas de octubre, Guárdate de los Idus.

Grimaltos, Tobies: El juego de pensar

Guardiola, Pepa: Un hogar en el mundo

Hinton, S.E.: "Rebeldes", "La ley de la calle", "Tex"

Janer Manila, Gabriel: Daniel y las brujas salvajes

Lienas, Gemma: Callejón sin salida

Lindo, Elvira: El otro barrio

Llovet, Glória: ¿Qué te pasa Nuria?

Lluch, Gemma: El-juego-com

Macfarlane, Aidan-Mcpherson, Ann: Diario de un joven maniático, Yo también soy maniática, Nuevo diario de un joven maniático, Nuevo diario de una joven maniática, Guía para jóvenes maniáticos.

Menéndez-Ponte, María: Maldita adolescente, Nunca será tu héroe, El poso amargo del café.

Mínguez Gallego, Andrés: Rumbo a Sinsentido

Plá, Joan: Hijos de un amor imposible

Salinger: El guardián entre el centeno.

Sierra y Fabra, Jordi: Noche de viernes, El joven Lennon, Nunca seremos estrellas del rock, Malas tierras, El cazador, La voz interior, Las fans, Rabia, Campos de fresas, Las chicas de alambre, Las furias, Rabia, Víctor Jara, En un lugar llamado guerra, Soledades de Ana, La sonrisa del diablo, Zonas interiores, Seis historias en torno a Mario, Desnuda, Parco.

Simó, Isabel-Clara: Raquel

Villaplana, Silvestre: Los demonios de Pandora.

NOVELA DE AVENTURAS.-

Bronte, Emily: Jane Eyre.

Bronte, Charlotte: Cumbres borrascosas

Dahl, Roal: Boy (Relatos de infancia) , Los mejores relatos de Roal Dahl.

Fine, Anne: Madame Doubtfire, Guerra en casa

García Márquez, Gabriel: Relato de un naufrago, Crónica de un muerte anunciada.

Gómez Cerdá, Alfredo: Sin billete de vuelta

Hemingway, Ernest: El viejo y el mar.

Lope, Manuel de: El libro de piel de tiburón

López Narváez, Concha: El tiempo y la promesa, Endrina o el secreto del peregrino, La colina de Edeta , El silencio del asesino

Martínez Menchén, Antonio: La espada y la rosa, Fin de trayecto

Martínez Gil, Fernando: La isla soñada

Merino, José María: El oro de los sueños, La tierra del tiempo perdido, Las lágrimas del sol

Mora, Víctor: El secreto de la dama enjaulada, El ogro de los Cárpatos, El castillo de lava negra.

Moure, Gonzalo: Yo que maté de melancolía al pirata Francis Drake

Sender, Ramón J.: El bandido adolescente

Pérez Reverte, Arturo: El capitán Alatriste, Limpieza de sangre, El sol de breña, El oro del rey, El caballero del jubón amarillo, Corsarios de levante, El maestro de esgrima.

Stevenson, R.L.: La isla del tesoro, "Doctor Jeckyll y Mr Hyde.

Teixidor, Emili: Corazón de roble, Marcabré y la hoguera de hielo

Ventura, Enrique: Cuatro Gatos, Estricnina con yogur

Villanueva, Nieves: Los hijos del capitán

NOVELA POLICÍACA.-

Álvarez, Blanca: El club de los asesinos limpios

Christie, Agatha: Asesinato en el Orient Express, Los diez negritos

Conan Doyle, Arthur: El perro de los Baskerville, Estudio en escarlata, Las aventuras de Sherlock Holmes

Fuster, Jaume: Ana y el detective

Ferrer Bermejo, José: Silvestre y los ladrones de sueños, Mujer de ojos marrones

Martín, Andreu: Vampiro a mi pesar, Cero a la izquierda, pulpos en un garaje

Martín, Andreu, Rivera, Jaume: No pidas sardina fuera de temporada, Todos los detectives se llaman Flánagan, No te laves las manos Flánagan, Flánagan de luxe, Alfagann es Flánagan, Flánagan Blues Band, Flanagan 007, El cartero siempre llama mil veces, El pozo de los mil demonios

Mendoza, Eduardo: El misterio de la cripta embrujada, Sin noticias de Gurb.

Vázquez Montalbán, Manuel: Tatuaje, Los mares del sur, Los pájaros de Bangkok, El delantero centro fue asesinado al atardecer.

TERROR, INTRIGA E MISTERIO.-

Calderón, Emilio: Los okupantes

Gisbert, Joan Manuel: La aventura inmortal de Mark Urkhaus, Los armarios negros, La mansión de los abismos, El museo de los sueños, El viajero errante, los espejos venecianos, El último enigma, El arquitecto y el emperador de Arabia., Los caminos del miedo.

Haddon, Mark: El curioso incidente del perro a medianoche.

James, Henry: Otra vuelta de tuerca

Kafka, Franz: La metamorfosis y otros relatos

Lerroux, Gastón: El misterio del cuarto amarillo, El perfume de la dama de negro

Lovecraft, Klain, Robin: En las montañas de la locura, Viajes al otro mundo, El caso de Charles Dexter Ward

Poe, Edgar Allan: El escarabajo de Oro, El gato negro y otros cuentos de terror.

Shelley, Mary: Frankenstein

Stevenson, Robert Louis: El extraño caso del doctor Jeckyll y Mr. Hyde

Stocker, Bram: Drácula

Varios autores: Los mejores relatos de terror

Wilde, Oscar: El fantasma de Canterville

CIENCIA-FICCIÓN.-

Asimov, Isaac: Yo, robot

Bradbury, Ray: Fahrenheit 451

Christopher, John: Las montañas blancas, La ciudad de oro y plomo, El estanque de juego.

Clarke, Arthur C.: Los cuentos de la taberna del ciervo blanco

Orwell, Georges: Rebelión en la granja

Wells, Herbert George: La máquina del tiempo, La guerra de los mundos, La isla del Dr. Moreau.

7. LINGUA GALEGA E LITERATURA

PLAN ANUAL DE LECTURA DO DEPTO. DE LINGUA GALEGA E LITERATURA

Obxectivos:

Formación de lectores competentes, autónomos e críticos

Enmarcar a lectura dentro do noso proxecto curricular, cunha secuenciación de actuacións ao longo do curso.

Conseguir unha competencia lectora que facilite a relación autónoma do noso alumnado coa sociedade que o rodea, e lle axude a comprendela.

Metodoloxía:

Entendemos sempre o libro como unha xanela aberta ao mundo no que se desenvolve o alumnado.

Para traballarmos a Transversalidade, non vemos método mellor: nas nosas lecturas priman sempre os valores da solidariedade, da comprensión do feito diferencial (en toda a súa amplitude), do coidado do medio ambiente...

A lectura vai ser un alicerce fundamental da nosa actividade na aula, principalmente porque buscamos mellorar esa competencia, e tamén porque queremos conseguir actitudes positivas cara ó galego, cousa que se pode lograr en grande medida a través dunha selección coidada dos textos e actividades motivadores. Para lograr isto:

-Empregaremos a biblioteca habitualmente, sobre todo en primeiro e segundo curso por ser o nivel onde maiores deficiencias presentan.

-Participamos activamente no Club de lectura da biblioteca, tanto animando o alumnado a participar, como propoñendo obras de actualidade ou que nos parece poidan ser do interese.

-Traballaremos con textos sobre todo teatrais e poéticos, maioritariamente actuais, por ser estes xéneros os menos desenvolvidos no día a día. Faremos lecturas semanais dos mesmos tentando que participe toda a clase.

-Levaremos á aula as novidades editoriais, fundamentalmente as relacionadas coa Banda Deseñada, Manga que teñen unha estética moi próxima a eles.

-Realizaremos actividades de animación á lectura en colaboración coas editoriais e en relación cos libros seleccionados para ler ó longo do curso.

-Acudirán ó centro varios escritores para falaren da súa obra.

-Manteremos o alumnado informado das novidades editoriais e daremos a coñecer autores novos e obras potencialmente interesantes para elas e eles.

Lectura obrigatoria trimestral.

O alumnado terá que dar conta dunha lectura obrigatoria marcada para cada trimestre (de non ser así, quedará pendente ata a proba extraordinaria do mes de setembro).

Terá que dar conta non só do argumento, senón tamén do narrador, da época na que se desenvolve, do vocabulario aprendido e de todas as referencias culturais que aparezan.

Faremos sempre un coloquio sobre a obra, de xeito que vaian xurdindo os distintos pareceres e as vivencias que máis os marcaron.

1º ESO:

A caza do ghazafello, Denis M, Xerais
Trece anos de Branca, Agustín Fernández Paz, Rodeira
Escarlatina, a cociñeira difunta, Leticia Costas, Xerais
A balada dos unicornios, Leticia Costas, Xerais
Nena e o mar, Érica Esmoris, Xerais

2º ESO:

Cando petan na porta pola noite, Xabier P. Docampo, Xerais.
A pomba e o degolado, Fina Casalderrey, Xerais
Unha estrela no vento, Leticia Costas, Xerais.
Tristes armas, Marina Mayoral, Xerais.
Corredora, María Raimóndez, Xerais
A vida secreta das mulleres planta, Jules Verne, Xerais

3º ESO:

Cartas de inverno, Agustín Fernández Paz, Xerais
Made in Galiza, Séchu Sende, Galaxia
A cabeza de Medusa, Marilar Aleixandre, Xerais
Noitebra, Xavier López Rodríguez, Xerais
Nubes de evolución, Andrea Maceiras, Xerais
O corazón de Xúpiter, Leticia Costas, Xerais
Fóra do normal, María Raimóndez, Xerais

4º ESO:

Os dous de sempre, Alfonso Daniel Rodríguez Castelao, Galaxia
Comedia bífida, Núñez Singala, Galaxia
A memoria da choiva, Pedro Feijoo, Xerais.
As sete mortes, Carlos Vila Sexto, Galaxia.
Anagnórise, Mª Victoria Moreno, Galaxia
Aire negro, Agustín Fernández Paz, Xerais.
Eu, pel, Teresa González, Xerais.

LECTURAS VOLUNTARIAS E OPCIONAIS:

1º ESO:

As lágrimas de Shiva, César Mallorquí, Rodeira.
As flores radioactivas, Agustín Fernández Paz, Xerais
Tonecho de Rebordechao, Breogán Riveiro, Galaxia
Prohibido casar, papá. Fina Casalderrey, Galaxia
Rapazas, Agustín Fernández Paz, Xerais
Os Megatoxos, Anxo Fariña, Xerais

2ºESO:

Os ollos do tangaleirón, Xosé A. Neira Cruz, Galaxia
 Alúa.com, Care Santos, Edebé, Rodeira
 Descoñecidos, David Lozano, Rodeira.
 Conta saldada, Suso de Toro, Alfaguara.
 Mecanoscrito da segunda orixe, Manuel de Pedrolo, Galaxia
 Tristes armas, Marina Mayoral
 Recinto gris, Leticia Costas, Xerais
 O que sei do silencio; Andrea Maceiras, Xerais
 A coroa de Napoleón, un misterio para Titimán na Coruña, Jaureguizar, Xerais
 A illa de todas as illas, Xabier P. Docampo, Xerais

3º ESO:

Europa Express, Andrea Maceiras, Xerais
 A neve interminable; A. Fernández Paz
 Morte desde as seis vinte e cinco, Jaume Cervera, Rodeira
 Ás de bolboreta, Rosa Aneiros, Xerais
 As confesións de Carlota Doyle, Avi, Xerais.
 Noitebra, Xavier López Rodríguez
 Chamábase Luís, Marina Mayoral, Xerais
Anagnórise, Mª Victoria Moreno, Galaxia8675
 Pel de lobo, Xosé Miranda, Xerais
 Iridium, Carlos Castro, Galaxia.
 Penúltimas tendencias, CarlosNegro, Xerais

4º ESO

Aire negro, Agustín Fernández Paz, Xerais.
 A viaxe de Gagarín, Agustín Fernández Paz, Xerais.
 As sete mortes, Carlos Vila Sexto, Galaxia
 O inferno de Marta, Pascual Alapont, Xerais.
 Europa Express, Andrea Maceiras, Xerais
 Anxos en tempos de chuvia, Miguel Vázquez Freire, Xerais
 Alfagan é Flánagan, Andreu Martín e Jaume Ribera, Xerais
 Vento Ferido, Carlos Casares, Galaxia
 Masculino singular, Carlos Negro, Xerais.
 Aplicación instantánea, Carlos Negro, Xerais
 Poetízate, Fran Alonso, Xerais
 Esta lista irase incrementando para adecuarse ao alumnado, aos seus gustos, aos exemplares cos que contemos na biblioteca, ás posíbeis visistas de escritores e ás novidades editoriais.

8. MATEMÁTICAS

Co noso plan de lectura queremos acadar unha mellora na consecución das competencias clave do alumnado, especialmente na competencia en comunicación lingüística, e tamén noutras como a competencia dixital, conciencia e expresións culturais, aprender a aprender e matemática.

Obxectivos.

- Elevar os índices de lectura do noso alumnado.
- Traballar, prioritariamente, con libros e outros materiais que teñan relación directa coas matemáticas.
- Efectuar investigacións, debates e informes a partir das lecturas realizadas mesmo procurando relacións con temas diferentes aos que están establecidos no currículo.
- Fomentar, a partir das actividades de lectura, actividades de escritura e de exposición oral.
- Poñer de manifesto conexións das matemáticas con outras parcelas da ciencia e da cultura e con diferentes episodios da vida cotiá.
- Promover a utilización das TIC en relación coas actividades de lectura.
- Ampliar os fondos da biblioteca con recursos destinados a acadar os nosos fins.

Recursos bibliográficos.

No transcurso dos cursos pasados procuramos que na biblioteca do centro houbera un fondo bibliográfico básico formado por libros de marcado carácter divulgativo, directamente relacionados coas matemáticas e os seus personaxes, para poñelos ao dispor do alumnado. O número total deste tipo de libros está arredor da centena.

Tamén dispoñemos dun número aceptable de exemplares dos títulos que temos establecidos como prioritarios para cada nivel coa intención de conseguir que sexa máis doado o desenvolvemento das actividades de lectura dentro da aula.

Así e todo, cremos que será bo saber transmitir ao alumnado a conveniencia de procurar unha pequena biblioteca persoal, polo que proporemos aos nosos alumnos e alumnas que, sempre que lle sexa posible, procedan á compra dun libro destinado ás actividades de lectura dentro da área de matemáticas.

Non debemos esquecer, para telos en conta, os recursos que se poden obter nas diferentes bibliotecas ás que o alumnado pode acceder dentro do propio barrio.

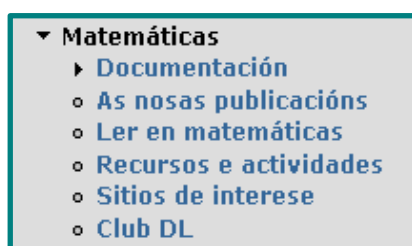
Ademais dos libros que utilizemos para desenvolver as actividades de lectura, en relación coa nosa materia debemos ter á man outros recursos que, neste caso, son elementos básicos que nos axudarán a acadar os obxectivos establecidos: *manuais, recortes de prensa, mapas e planos, catálogos e anuncios publicitarios, anagramas, receitas de cociña, etiquetas, informacións en envases, itinerarios de diferentes transportes, billetes para viaxar, recibos e facturas, presupostos, tickets de compra, prospectos...*

*Desenvolvemento práctico do plan lector do departamento de matemáticas.**Punto de partida:*

A primeira actuación destinada a poñer en marcha o noso plan lector para o presente ano escolar, realizámola nos últimos días do curso pasado; consistiu en informar ao alumnado de cales serían os libros que utilizaremos para cada nivel durante o curso actual coa finalidade de que, se o consideraban oportuno, fixesen unha primeira lectura durante o verán.

Nos primeiros días do curso faremos unha campaña de promoción das actividades de lectura colocando carteis con este fin en todas as aulas, e o profesorado do departamento mostrará ao alumnado o apartado dedicado á lectura existente na sección que o departamento de matemáticas ten asignado dentro da páxina web do centro, ao que se accede a través da seguinte ligazón:

Nese apartado, ademais de referencias a todos os títulos relacionados coas matemáticas dos que dispón a biblioteca, achéganse materiais destinados a facilitar o traballo do alumnado: *ficha de lectura, guía de investigación* para cada nivel, etc.

Coa utilización destes recursos por parte do alumnado queremos establecer unha relación entre o *plan de lectura* e o *plan de integración das TIC* do departamento de matemáticas.

Parámetros de actuación e libros de lectura para cada nivel:

Coa intención de coordinar as actuacións dos membros do departamento utilizaremos como guía as seguintes pautas:

A) As liñas que determinarán as actividades de lectura na nosa materia serán, basicamente, as seguintes:

- Como norma xeral, nos grupos de *primeiro* e *segundo*, as actividades de lectura desenvolveranse fundamentalmente dentro da aula, de xeito colectivo e lendo en voz alta. Participará nelas, polo tanto, todo o alumnado utilizando libros de lectura facilitados polo departamento (como mínimo un libro para cada dous alumnos).

Os estudantes intervirán en cada sesión de lectura de modo rotatorio. O profesorado fará comentarios sempre que o estime oportuno, parando a lectura. Eses comentarios terán que ver con aclaracións, preguntas, propostas de afondamento no tema, observacións, anécdotas relacionadas coa historia das matemáticas...

- Nos grupos de *terceiro* e *cuarto* de ESO, ademais de esporádicas lecturas en común dentro da aula, farase que o alumnado traballe con máis autonomía polo que os estudantes realizarán a lectura “global” do libro pola súa conta, tomando unha maior responsabilidade na organización do traballo.

- As actividades a realizar na aula para todo o alumnado estarán relacionadas cos libros de lectura obrigatoria (*libros prioritarios*), os estudantes interesados poderán realizar outras lecturas de carácter voluntario seguindo as propostas que lle marque o profesorado, que valorará positivamente o seu traballo adicional.
- Forman parte das actividades de lectura os traballos que se derivarán da realización da *Ficha de Lectura* e da *Guía de Investigación* que se atopan na nosa páxina web e sobre as que o profesorado informará e dará pautas ao alumnado.
- Os autores das investigacións efectuadas (sexan de carácter individual ou realizadas en grupo) exporán na aula as liñas máis salientables das mesmas e as correspondentes conclusións.
- Os membros do departamento que o estimen oportuno deseñarán cursos directamente relacionados coas actividades de lectura que serán colocados dentro do espazo correspondente á *Aula Virtual* do centro e nos que o alumnado deberá rexistrarse.

Títulos prioritarios escollidos para cada un dos niveis:

Na reunión do departamento de matemáticas do día 28 de maio de 2015, despois de avaliar o desenvolvemento das actividades de lectura durante o curso 14-15, acordamos utilizar os mesmos libros de lectura para o curso 2015-2016.

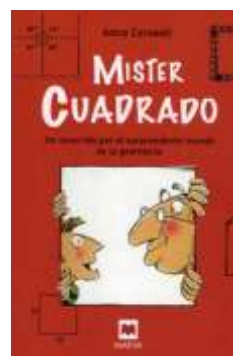
Primeiro de ESO:

Título: *Arquímedes el despistado.*
 Autor: *Luis Blanco Laserna.*
 Editorial: *elrompecabezas.*

Segundo de ESO:

Título: *Míster Cuadrado.*
 Autora: *Anna Cerasoli.*
 Editorial: *Maeva.*

Terceiro de ESO:

Título: *Los diez magníficos.*
 Autora: *Anna Cerasoli.*
 Editorial: *Maeva.*

Cuarto de ESO:

Título: *El diablo de los números.*
 Autor: *Hans Magnus Enzensberger.*
 Editorial: *Siruela.*

Otras cuestións a ter en conta:

Certas tarefas citadas anteriormente necesitan a utilización de medios informáticos. Nos niveis de primeiro e segundo de ESO botaremos man dos recursos dos que dispoñemos por participarmos no *Proxecto Abalar*, mentres que nos cursos de terceiro e cuarto utilizaremos as aulas de informática ou, cando menos, daranse pautas na aula de informática para que o alumnado poida realizalas.

Na páxina web do centro, dentro da sección dedicada á lectura en matemáticas, existe un modelo de *ficha de lectura* e outro de *guía de investigación* con actividades que están directamente relacionadas con cada un dos capítulos dos libros. Teñen a intención de axudar á comprensión dos textos e a tratar de abrir novas propostas a partir das lecturas realizadas.

Aínda que cada membro do departamento terá autonomía para establecer as condicións que rexerán para cada grupo, dependendo das características particulares do mesmo e do propio estilo do profesor, tratarase de actuar coherentemente dentro de cada nivel, mesmo cando os grupos dun determinado nivel estean a cargo de varios docentes. Nas reunións de departamento poremos en común tanto os logros coma as dificultades coa finalidade de presentar unha maneira de actuar o máis coordinada posible.

Como xa se mencionou no apartado de recursos, non debemos pasar por alto as importantes posibilidades que ofrecen outros materiais (manuais, recortes de prensa, planos, anagramas, etiquetas, recibos...) que nos permitirán entrar en contacto con diferentes códigos e rexistros. Os membros do departamento botarán man destas posibilidades cando o estimen oportuno.

Avaliación.

Avaliación do alumnado:

Cada membro do departamento deixará claro diante do alumnado correspondente cales serán os parámetros que o profesor ou profesora establece para levar a cabo estas actividades, facendo especial mención aos prazos que se teñan que cumprir e as tarefas mínimas que os estudantes deben realizar para acadar unha avaliación positiva.

O profesorado do departamento, tendo en conta as características de cada grupo, e sobre todo para o alumnado de terceiro e cuarto, poderá fixar como condición necesaria para acadar o aprobado en matemáticas a lectura do libro prioritario proposto para o nivel correspondente xunto coas tarefas que vaian asociadas a esa lectura. Neste caso, deberase deixar claro diante do alumnado o establecemento desta condición e, aínda mellor, que quede reflectido nas actas de reunión de departamento o listado dos grupos que durante o presente curso deberán cumprir o dito precepto.

A ficha de lectura e a guía de investigación ás que nos referimos máis arriba servirán como base para artellar as tarefas e deseñar as probas que o alumnado deba realizar en relación coa lectura.

O profesorado poderá propoñer probas escritas relacionadas directamente co libro de lectura e tamén outras a realizar a través da *Aula Virtual* do centro. Estes extremos poranse en coñecemento do alumnado e daránselle pautas para a preparación das mesmas.

Se algún alumno ou alumna realiza actividades de lectura que superen as establecidas como mínimas, seranlle repercutidas positivamente na súa cualificación.

Avaliación do grao de satisfacción do alumnado:

Para valorar o grao de satisfacción do alumnado diante das actividades de lectura, realizaremos a enquisa que, para este fin, foi elaborada polo profesorado do departamento.

Avaliación do plan lector:

Ao longo do curso, nas correspondentes reunións dos membros do departamento, poñeremos en común as nosas experiencias para dar canle, de maneira coordinada, a logros e atrancos.

O plan estará suxeito, polo tanto, a un continuo proceso de avaliación que desembocará na realización de todas as modificacións que pensemos procedentes con vistas á súa mellora.

Como consecuencia do anterior, cando estea a piques de rematar o curso, deberemos dispoñer das referencias necesarios para poder avaliar de maneira global, e para cada nivel, os seguintes aspectos:

- 1.- Grao de consecución dos obxectivos.
- 2.- Competencia lectora do alumnado.
- 3.- Adecuación dos itinerarios lectores propostos.
- 4.- Adecuación das actividades aos obxectivos propostos.
- 5.- Cumprimento do fomento da lectura.
- 6.- Satisfacción na realización ou participación das actividades.

9. MÚSICA

A contribución da materia de música ao Proxecto Lector do centro desenvolverase de a cordo cos seguintes procedementos e utilizará os recursos que se enumeran a seguir:

1.-Procedementos.

O departamento de Música deste centro contribuirá ao desenvolvemento das destrezas lectoras do alumnado mediante dúas estratexias complementarias que denominamos xeral e específica.

1.1.-Estratexia xeral.

O desenvolvemento dos contidos de cada unidade didáctica iniciarase mediante un proceso de comentario do texto consistente na lectura interiorizada e a resposta a un cuestionario acerca do contido do mesmo. Este cuestionario será o mesmo que servirá para avaliar os contidos conceptuais. Unha vez que o alumnado subliña as respostas atopadas, procederase á corrección das mesmas; esta corrección incluírá a lectura en voz alta dos fragmentos do texto correspondentes ás respostas correctas. Cando se precise deseñarse un esquema conceptual para maior claridade da estrutura e das ideas do texto.

1.2-Estratexia específica.

A aula de música disporá dunha selección de textos de diverso xénero (ensaio, novela, dramatizado) vencellado coa materia dos diferentes niveis. O seu tratamento iniciarase coa lectura en voz alta dos mesmos e a continuación desenvolverase un procedemento semellante ao descrito no parágrafo precedente.

2.-Recursos.

Ademais dos textos das unidades didácticas correspondentes a cada curso utilizaranse artigos periódico e unha serie de libros mercados para tal fin.

10. EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL

Contribución ao proxecto lector

- **Contribución na aula de Plástica:**

Hai que entender a materia de Educación Plástica como aproximación a unha linguaxe diferente, a linguaxe das imaxes, que ten os seus propios códigos e signos. Esta linguaxe en moitas ocasións acompaña e complementa á linguaxe oral e escrita. Por isto, as accións previstas para o fomento da lectura dentro da área de plástica empezan pola utilización desta destreza instrumental na propia aula. Deste xeito, a utilización de libros de arte, textos, lectura de imaxes, obriga a unha participación dos alumnos/as na explicación dos mesmos. No caso de lecturas de textos ou imaxes, o alumno/a ten que ler en alto con pausas e entoación, trátase de que lle explique aos compañeiros o que el entendeu respecto do texto lido ou a imaxe visualizada. As veces interveñen varios alumnos/as para dar a súa opinión, polo que tamén establécense debates con diferentes visións. Esta participación obriga a unha concentración por parte da maioría do alumnado. Deste modo, utilizamos na aula de plástica a lectura comprensiva durante as explicacións e reflexións dos temas a tratar.

Ademais un dos obxectivos específicos desta materia para todos os niveis é “Adquirir e familiarizarse coa terminoloxía específica da linguaxe plástica e visual”. Para lograr isto é imprescindible a lectura comprensiva e a expresión escrita.

Por outra banda, en 3º e 4º propóranse ao alumnado traballos teórico prácticos sobre os contidos do currículo referentes á lectura e análise de imaxes, comentarios de obras de arte, realización de foto-narracións, combinando imaxes e textos, iniciando ao alumnado á linguaxe fotográfica e cinematográfica, etc...

- **Outras accións:**

-Colaboración cos Departamentos de Lingua Castelá, Lingua Galega, Inglés e Francés para a realización de proxectos conxuntos como ilustración de textos literarios, carteis ou portadas de libros, cómics desenvolvendo unha historia ou argumento, elaboración dos decorados das obras de teatro...

-Participación no Equipo de Dinamización da Biblioteca, e colaboración en posibles campañas de promoción da lectura como concursos, carteis, murais, etc...

-Participación no Equipo de Dinamización lingüística e colaboración en acción conxunta ou individuais, como impartir a docencia en lingua galega a partires do curso 2017/18.

-Participación dende a materia no proxecto conxunto “Hora de ler”, que se levará a cabo de xeito experimental durante este curso 2018/19 en 1º de ESO.

11.TECNOLOXÍA

1. XUSTIFICACIÓN.

Para o profesorado do Departamento constitúe un reto profesional a adecuada formación dos seus alumnos/as na área de Tecnoloxía; pero tamén, estamos de acordo en que a educación actual non pode ser só o resultado dunha **transmisión de información** precisa e de calidade, senón que, sobre todo, é o resultado dunha boa **formación facilitadora das aprendizaxes autónomas e das competencias sociais e persoais** que permitan a plena incorporación dos nosos xoves na sociedade actual. **Neste senso, consideramos imprescindible incorporar a lectura como eixe vertebrador da nosa labor docente diaria**

2. OBXECTIVOS.

- Mellorar substancialmente os resultados académicos do noso alumnado xa que somos conscientes de que a lectura constitúe a base e o fundamento para a aprendizaxe de todas as materias e, polo tanto, é determinante na consecución do éxito académico dos alumnos e alumnas.
- Empregar a lectura como fonte de lecer e enriquecemento persoal, favorecendo o desenvolvemento do sentido crítico e proporcionando alternativas ao ocio pasivo.
- Dotar aos alumnos das habilidades necesarias para participar plenamente no seu entorno inmediato e na sociedade en xeral.
- Apoiar a adquisición das competencias básicas.

3. DESENVOLVEMENTO.

O Departamento de Tecnoloxía propón tres actividades que serán avaliadas ao remate do curso.

A.- Os contidos conceptuais de cada unidade apoiaranse nos distintos libros de texto de cada nivel.

Para elo procederáse a lectura en voz alta, por parte dun alumno do curso, do tema a tratar ou dunha parte dela.

Os obxectivos que pretendemos conseguir son:

- Que os alumnos saiban a onde recorrer a consultar as dúbidas que teñan.
- A lectura das unidades e, moi especialmente, a lectura colectiva en voz alta, é unha actividade motivadora tanto para os que leen como para os que escoltan.
- Favorece o proceso de apropiación dunha lectura comprensiva e pracenteira.
- Contribúe eficazmente á maior comprensión do texto. Os lectores teñen que entendela ben para poder comunicalo con intención e sentido.
- Desenvolve a expresividade oral: dicción, volume, entoación, distinción de matices, etc.
- Enriquece a capacidade de comunicación global, xa que os lectores deberán perder os medos e superar inhibicións, atreverse a levantar a voz, e chegar a impoñerse ante o auditorio dos compañeiros.

B.- Propoñerose una actividade de recollida de textos e información, nos distintos medios impresos. Estes textos deberán estar relacionados coa tecnoloxía (descubrimientos, avances tecnolóxicos, novidades técnicas, aparellos innovadores, etc). Poñerose como condición que os datos recollidos sexan de publicación recente. Do mesmo xeito que n o caso anterior procederase á lectura en voz alta destes textos, así como a aclaración do vocabulario técnico recollido.

C- A terceira actividade que se propón pretende desenvolver as competencias do alumnado á hora de buscar información e seleccionar aquela que resulte significativa. Con este obxectivo, dentro de cada clase, organizaranse diferentes grupos e a cada un deles se lles propondrá unha tarefa que deberá ser resolta utilizando os medios á súa disposición na biblioteca, tanto de carácter bibliográfico como en soporte multimedia. Para a realización desta actividade o profesor proporcionará aos alumnos unha serie de pistas que lles permitan progresar nas súas buscas. Trátase dunha actividade tipo web-quest pero adaptada aos medios de que dispón actualmente a biblioteca. Esta actividade realizarase en cada grupo, como mínimo, unha vez durante o curso.

Todas elas serán presentadas como un único traballo de clase de carácter trimestral. Farase un seguimento semanal para coordinar dito traballo.

12. RELIXIÓN CATÓLICA

TRATAMENTO DO FOMENTO DA LECTURA

No desenvolvemento da clase procédese normalmente á lectura en voz alta por parte dos alumnos de parte do tema a explicar.

Pola natureza da asignatura na que se traballa frecuentemente co texto sagrado, a dinámica recae en exercicios e prácticas de comprensión lectora da Biblia e dos seus xéneros literarios, preguntas sobre o lido, extracción da idea principal, etc e na realización de sínteses escritas ou exposicións orais do texto traballado.

Igualmente son frecuentes as lecturas e exposicións de ideas e opinións persoais así como a interpretación de murais ou distintos traballos realizados polo alumno que contribúen ao desenvolvemento da expresión oral.

Realizamos a lectura en voz alta de xeito rotatorio e participativo de todos os alumnos de cada grupo.

De xeito principal participará esta asignatura no Plan Lector do propio Centro: a dinámica a seguir é a lectura e traballo dos textos durante 15 minutos da clase.

O seu fin é ler, apuntar datos, realizar unha síntese e unha opinión persoal sobre cada asunto tratado. Procurarase -na medida en que o Plan Lector de Centro o permita- que os libros pertencan ao Departamento de Relixión do Centro polo que non é necesario que os alumnos os merquen.

Os alumnos elixirán os temas que lles interesen máis por consenso e trataremos de que cada trimestre léase un tema de forma colectiva. Todo dependerá da dinámica e características de cada grupo de clase e das horas que damos en cada nivel. Intentarase completar cun debate e un traballo de ampliación, ou ben cun audiovisual.

13. EDUCACIÓN FÍSICA

A Educación Física ten un carácter eminentemente práctico e vivencial e o seu currículo a de axustarse un marco de dúas sesións semanais onde a máxima prioridade é a actividade motriz en toda a súa extensión e diversidade. Por estes motivos e moitos outros, a actividade lectora será sempre complementaria e fundamentarase no traballo de lectura, comprensión, resumo e fixación de coñecementos teóricos que deberán facer os alumnos e alumnas adicándolle tempo fora das dúas horas comprometidas coa práctica física.

Dita actividade será avaliada trimestralmente a cada alumno/a segundo os criterios de cualificación establecidos na programación.

Na área de Promoción de Estilos de Vida Saudables, a actividade lectora é imprescindible para a recompilación e busca de información necesaria para a construción dos aprendizaxes activos e construtivos por parte dos alumnos e alumnas, así como para a elaboración de traballos e postas en común.